

# UDVARHELYI HIRADÓ

SZÉPIRODALMI, TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Előfizetési árak:

Egész évre 8 kor. fél évre 4 kor. negyed évre 2 korona.  
Egy szám ára 16 fil. — Községek-, körjegyzők- és tanítóknak  
egész évre 6 korona.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

**Becsek Aladár.**

Hirdetések a legolcsóbban számíttatnak. Nyilttér sora  
50 fillér. — Megjelen hetenként egyszer, vasárnap.  
A hirdetés és nyilttér díja előre fizetendő.  
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Becsek D. Fia könyvnyomda

## Az üres terem.

Székelyudvarhely város szerdán tartotta harmadik rendes közgyűlését. Egy évvel ezelőtt kérdeztem azt, hogy miért nem játszik a közgyűlési teremben zenekar, mert a mi ott történik, az valóságos operette?

A végeérhetetlen napirendi viták — tessék elhinni a t. képviselő uraknak — az ördögöt sem érdeklik már. Eduárd és Kunigunda nótája is csak az elején érdekes, akkor is csak annak, aki először hallja. A közvélemény, a többség elfordult ettől a taposó malomtól, ahol mindig ugyanazt a nótát hallja s a legkiválóbb tehetségeket is belefogják az igába, hogy huzzsa. Ez nem is szép, de meg nem is hasznos. A belátó, ép szívvvel gondolkozó emberek lassan-lassan sorra elfordulnak tőle s a közügyeket megölő indolencia már hatalmas mértékben ütötte föl fejét. Inkább egy gram valóság, mint egy métermázs csürés-csavará. Tessék megmondani, hogy obstruálnak és tessék obstruálni egyenesen a kérdés derék részén. Ez legalább tény lesz, amilyen olyan, de tény. Azonban most mégis mintha valami kellemes kis szellőcske érintette volna a gyér sorokat. Mert a mi közgyűléseink vajmi ritkán emelkednek túl a jelzőszókon. A kérdésekbe elmélyedni nálunk nem szokás. Alapos, indokolt fejtegetéssel nálunk közügyi sikereket elérni nem lehet.

A költségvetés tárgyalása a legjobb alkalom a csengő jellegű bemutatására, a vesszőparipák tánczoltatására. És most mégis a nagy szóáradat között némi jóleső érzéssel tapasztalhattuk, hogy a városi ügyek csakugyan nem a Csáki szalmája, a tagok egy elenyésző csekélyke részét közelről érdekli s szívesen dolgoznának a siker érdekében. Mert tetszik tudni, hogy csöndes időkben, mint ime most, valóságos szónoki verseny fejlődik ki a főlshölők között: ki tud nagyobb vádat a szegény tanács fejéhez vágni, ki tud újabbat mondani. Nincs talán városi közgyűlés, ahol a képviselők olyan szerelmesek volnának a hangjukba, mint e város közgyűlési szobájában.

Innen van az, hogy a közgyűlési terem mindig üres, mert nem imponál senkinek, ha a képviselőtestületi tagok üres, mellékkérdésekben verődnek össze s egy-egy napirendi vita erejéig szövetségben állva mentik meg a várost. A közgyűlések érdekességét tekintve, kétségtelenül nem lehet fontosabb tárgysorozata annak, mint az, amelyiken a város költségvetésének kérdése van napirendre felvéve. És mit kellett tapasztalunk? A közgyűlési terem majdnem teljesen üres volt, ami csak elég fényesen bizonyítja a polgári elem indifferens volta mellett, ami viszont amellet tesz tanuságot, hogy a mi választott és nem választott városatyáink többsége sokkal jobban ért a politizáláshoz, mint a reális dolgokhoz. Bezzeg lett volna csak valami heccz után kilátás, bizonytalán ház lett volna, pezsgésbe hozta volna az atyai vért, egyes szakbeli fejtegetések ellenben elszibbasztják. A számoknak különösen nem nagy a lelkesítő hatása, amiben, engedelmet kérek, egyrészen maga a t. képviselőtestület a hibás, mivel, mint fennebb mondtam, soha sem lehet tudni, hogy valjon nem-e napirendi vitában lesz része a t. megjeleneteknek.

Jelen alkalommal ugyancsak igazuk lett volna, mert a költségvetés csakugyan le lett véve a napirendről.

A jövő év költségvetése — mely az előirányzat szerint 767,881 kor. és 15 fillér hiányt mutat föl — tárgyalásának előkészítése végett, egyik indítvány szerint, egy bizottságot kellett volna kiküldeni, azonban a nagy zajban elfelejtették kijelölni azokat a férfiakat, akikre a város anyagi ügyeinek szanálása, e nehéz és fontos munka, bízott volna.

A város közönségére nézve ez „oly cél, minőt óhajthat a kegyes“, mert akármilyen ólomsúlyal nehezedik is a fásultság, a közöny, a megnyugvó lemondás erre a városra: itt a lét vagy a nemlét nagy kérdése előtt állunk s ez pedig mindnyájunk legfontosabb érdeke. A nagy és hosszas politizálás alatt a terhek egyre nőttek, radikális orvoslás megéjtésére nem volt időnk, nem érezhettük meg belső nyomorúságainkat. Mámorban teltek el a napok és im eljött a Katzenjammer. A költségvetés — amelybe mind nincsenek is fölvéve a várossal szemben fennálló követelések — föltárja a helyzetet. Mérleget kell csinálnunk mindenben és az eredmény mindenben deficit. Azonban legkevésbé okozhatjuk, vádolhatjuk mulasztással a tanács azon tagjait, akik most ültek a zöld asztal mellett. Ha már csakugyan végrevalahára tudatára ébredtünk a szörnyűséges állapotnak, ismerje el azt a tisztelt képviselőtestület közös hibának, mivel a jelenlegi állapot nem csak amugy a légből, magától pottyant ide le, hanem évről-évre szukczesszive, figyelmüket kikerülve, teremtdődött meg.

A képviselőtestület nem bir a föltoluló problémákkal. Székelyudvarhely város népe hallgat, ellentállásra nem is gondol s a rendszer roskadozik. A viszonyokon javítani nem tud, azért fordul ide-oda és keresi a bagatell-reformokban a mentő szalmaszálát. Községi iskolai adó, felsőleányiskolai adó, kisdédó adó, ipariskolai adó, amihez jön aszfaltadó és a többi adó, ami végeredményben tönkreteszi a polgárok existenciáját.

Mert e város népességének javarésze iparos és kereskedő. A barbár harmadik osztályú kereseti adó a maga tizszázalékos kulcsával ezt a réteget már súlyosan megterhelte, mert a rideg törvény mellett derekasan működnek az adókiadó bizottságok is; mintha nem is polgárokból, hanem fiánczokból alakulnának s három esztendőnként hűségesen felemelik a polgárok adóját, mert a kinek hosszú élete van, az több adót is fizethet.

A gyűlésen kiküldeni elfelejtett bizottságot okvetlenül össze kell hozni, hogy az ügyeket a költségvetés alapján a városi tanácsal közösen szanálják s a legközelebről összehívandó gyűlésen elfogadható képet, részletes, bő tájékoztatást nyújtsanak a polgárok jövőjét illetőleg.

Mert a népre mindjobban ránehezedik a fojtó deficit, a pótdadó; sóhajtsa, panasza, keserve, joga és boldogsága kell hogy védekezzenek ez ellen.

## Belföld.

**Iparfelügyeleti értekeztet.** Az iparügyi kormányzatnak általában, különösen pedig az iparfejlesztési politikának és az iparfelügyeletnek sikeres és tervszerű intézése érdekében mulhatlanul szükséges, hogy az ipari népségnek legalább az a része, mely mint önálló vállalkozó működik, állandóan és pontosan nyilvántartassék és az azok körében végbemenő változások rendszeresen megfigyeltessenek. Avégből tehát, hogy ugy az iparügyi kormányzat, mint a kereskedelmi és iparkamarák feladatainak szolgálatára mindenképpen alkalmas, a gyakorlati használhatóság követelményeinek teljesen megfelelő, pontos és rendszeres nyilvántartások álljanak rendelkezésére. *Hegedüs* miniszter leiratban tudatja a vármegyék alispánjaival, hogy az életbeléptetést megelőzőleg meghallgatni kívánja az iparhatóságok egy részének véleményét, hogy ez ügyben a gyakorlati életben működő hatóságok tapasztalatai is érvényesíthessenek. Fölvívja ennél fogva Dr. *Damokos* Andor alispánt, hogy Budapesten *folyó hó 29-én* ezen ügyben tartandó értekezleten jelenjen meg. Mint illetékes helyről értesülünk *Damokos* alispán ma délután ez okból Budapestre utazik.

**László Mihály beszámolója.** László Mihály Székelyudvarhely országgyűlési képviselője ma délután választói előtt beszámol képviselői működéséről. László Mihálynak e város közönsége a legutóbbi 1896-diki választás alkalmával már másodizben adott mandátumot, amikor ő még a nemzeti párt tagjainak sorában küzdött. Nehéz, de fényes diadal volt az s az akkor dúló választási küzdelem sem tudta leszakítani a város kebeléről azt a képviselőt, aki a nemzetiségi és felekezeti kérdésekben a szükséges erélyt a nélkülözhetetlen tapintattal párosítja. Soha sem volt a helyzet és az alkalom annyira kedvező arra, hogy a népképviselőt a néppel érintkezék. Ma, amidőn a parlament a hosszú nyári szünet után újból összeült, már nem csak elintézett, hanem elintézendő kérdésekről is lehet szólni. Hogy a mostani parlamenti gépezet munkásságát egyáltalán lehető volt biztosítani, az annak a politikai alakulásnak az érdeme és dicsősége, amely megszületett épen a parlamenti viszonyok degenerált állapotáról. Méltó témája ez minden képviselő beszédének, de a nép ma már többet kíván. Megkívánja azt, hogy a képviselő leszálljon hozzá. Ismerje meg bajait, gondolkozzék az orvoslás módja fölül. Ne a kortesekkel, a választások intézőivel érintkezék, mert azok tudják amugy is a módját annak, de a nép, az eddig csakugyan a legkritikább esetben tudott az ő képviselőjéhez férni. Maguk a képviselők is — néhány kivétellel — megelégedtek azzal, hogy szóba állottak a kerület vezérbereivel, elvégezték azoknak kis és nagy dolgaikat ott, a hol döntő a képviselői befolyás, hanem a nép nagy érdekei, amelyek nem kaptak visszhangot a választások intézőinek a kívánságában: azok eddig az ország nagy részében el voltak hanyagolva. A parlamenti rendszer eredményes munkássága pedig ebben az országban attól függ, hogy a törvénybe iktatott népképviselő igazán tudja-e képviselni a parlamentben. Nem kell más a népképviselőt érvényre juttatásához, mint a választók és választottak között való viszony őszintesége és tisztessége. Ha a képviselő igaz barátja a népnek, tökéletesen mindegy, hogy a szavazatok tizezreinek a gyümölcse-e a mandátum vagy pedig néhány ezer választó formális joggyakorlatából született meg a képviselő megbízatás. Ha a képviselő a néppel foglalkozik tudomást vesz annak gazdasági bajairól, leszáll hozzá s beszél vele a mindennapi élet viszonyairól, választói jog nélkül is érzi a nép, hogy benne van az alkotmányos intézmények védelmében. László Mihályt ma délutáni beszámolója alkalmával választói kétségtelesenül nagy érdeklődéssel hallgatják meg, mert az ő programja az, hogy minden téren béke és nyugalom legyen, mert ezek az általános fejlődés legfőbb tényezői.

## Az egészségért.

Korányi Frigyes újabb leveléből értjük meg, hogy Magyarországon még mindig 60—70.000 ember pusztul el tüdő-gümőkórban. A statisztika pedig azt mutatja, hogy Magyarországon valamennyi betegség közt a gümőkórban hal meg a legtöbb ember. Sajnos, a magyar vidékeken pusztit legjobban. Életük delén, munkás, produktív korukban dölnék ki benne az emberek. Olvassuk, hogy Anglia már 90 év óta küzd a tüdő-gümőkór ellen s ez a fertőző baj ott 40%-al javult. Németország 30 év óta küzd és már 25%-al javulást birt elérni. Makacs, könnyen terjedő baj, de a példa világosan mutatja, hogy sikerrel lehet ellene küzdeni.

Mi azonban még el sem kezdtük. Legalább nem lehet azt kezdetnek mondani, hogy a pü. igazgatósági palotában a köpés el van tiltva. Sem pedig azt, hogy a régi homokos köpőládák helyett hovato-

vább a vizes köpőládák terjednek el. Ez is valami, de micsoda mégis a tenger sima tükréhez.

Ez ellen a vészes betegség ellen, mely annyi szegény és gazdag családot borít el évenként gyászszal, csak egy igazi fegyver van: a sanatorium, a külön kórház, ahova a betegeket internálni, az egészségesektől elkülöníteni és őket szakszerűleg gyógyítani lehet. Ez körülbelül annyi, mint a társadalom nagy tömegében, a családban, iskolában, a vendéglőben, kávéházban, az utcán, szóval mindenütt lapangó ragály-anyagot egyes pontokra összegyűjteni és ott orvosi szakértelemmel kioltni. A beteget pedig, ha lehet, még jókor megmenteni. Be van bizonyítva, hogy a gümőkór ragadós anyagát az utcai szél még szárazon is széthordhatja és az még akkor is megfogamzik az egészséges tüdőben. Világos tehát, hogy ellene a kóroanyag lokalizálásával kell küzdeni. A Kochféle és másféle bacillus-ölések és beoltások eddig még nem váltak be. Ez még a jövő zenéje. De bárha a jövő meg is hozza ennek az öldöklő betegségnek valamely jobb gyógyítási módját, amilyen a mai, a fölépülő sanatoriumok azért nem vesznek kárba. Ugyan melyik ember az, a ki e bajba esvén, elég lelketlen volna családját és ártatlan gyermekeit vele megfertőztetni, ami az otthon való gyógykezeléssel könnyen megeshik, ha alkalmas sanatoriumba mehetne. A betegek a sanatoriumot kívánják, az egészségesek követelik. Ez közveszedelem, megelőzése tehát közügy.

Korányi népszanatoriumokat sürget, könnyen érthető okoknál fogva. A tüdő-gümőkór első sorban a köznép betegsége, mivel összeszorulva, olykor összezsúfolva él s így közte a ragadós betegség könnyebben terjed. Ilyen sanatoriumokkal küzdenek ellene külföldön is. Magyarországon most a főváros föl-harcot a tuberkulózis ellen s úgy kell, hogy a törvényhatóságok sorra kövessék. A nagyobb városokra néz ez a derék földadat első sorban, mivel lakás-viszonyaiknál fogva ezek a tuberkulózis fészkei. De vannak egyes vármegyék, amelyek igen nagy számmal temetnek tüdő-gümőkóros halottakat. Nem látunk abban sem lehetetlenséget, hogy az ilyen népszanatoriumokat helyenkint az állam kezdje a város vagy törvényhatóság hozzájárulásával. Ha iskolákat és vicinális vasutakat lehet így csinálni, tuberculotikus külön kórházakat is lehet. A betegekkel ugyanis tenni kell valamit.

Az ilyen dolgokat azonban az emberek többnyire eleresztik a fölök mellett. Majd ha a közigazgatást rendezik, majd ha ez, majd ha az. A tuberculózis azonban első halál ok, tehát kivételes. És az

nem vár addig, míg a közigazgatást reformálják. A veszély pedig minden állampolgár veszélye, mivel ez a fertőző betegség folytonos és állandó. Ha 10-20 év óta kezdtek volna ellene a komoly küzdelmet, mennyi becses emberélet maradt volna meg és mennyi fog megmaradni az által, ha azonnal megkezdjük.

Általában véve Magyarországnak népies intézményekre nagy szüksége van. Olyanokra amelyek mindenkit védenek, de első sorban a köznépet. Itt még sok és nagy egészségügyi intézkedésre van szükség; legyen ezek közt az első ez. Mert a nemzeti konszolidáció nagy művéhez közvetlenül hozzátartozik az, hogy az állampolgárai egészségét mindenütt megvédje, ahol a közintézkedésekkel lehetséges.

A népet ne bírságokkal traktálják, ha beteg, hanem a gyógyulásra és az egészségnek megőltalmazására szolgáló gyógyintézeteket adjunk neki. Dr.

## Ujdonságok.

**Egységes üzleti záróra és vasárnapi munkaszünet.** Hegedüs Sándor kereskedelemügyi miniszter júliusi leiratával, melyben konstatálja, hogy a felszólítására beérkezett vélemények után is kívánatosnak látja a jelenlegi munkaszünet kiterjesztését, f. hó 12-iki választmányi ülésén foglalkozott a kereskedelmi alkalmazottak országos egyesülete. Hosszas vita után elhatározták, hogy az egységes záróra és a vasárnapi munkaszünet ügyének mielőbb való sikeres megoldása érdekében, a társadalom minden rétegére kiterjedő nagyszabású mozgalmat indítanak, annál is inkább, mert a nyári tapasztalatok is azt bizonyítják, hogy kereskedőink egyáltalán nem idegenkednek az ő testi és szellemi érdeküket is egyformán szolgáló reformoktól. Egyben pedig felkérlik Mezei Mór osz. képviselőt, ki mindenkor nagy buzgósággal képviselte az alkalmazottak érdekét, hogy a legközelebbi alkalommal keressen módot arra, hogy a kereskedelmi alkalmazottak jogos óhajai a parlamentben is kellő kifejezésre találjanak. Ezeknek a határozatoknak a részletes indokolását az összes parlamenti pártoknak is beküldték pártolás céljából.

**Vizsgálóbírók kirendelése.** Az igazságügyminiszter a helybeli kir. törvényszék területére vizsgálóbíróul dr. Simó Balázst, állandó helyetteséül Demény Ferenczet rendelte ki.

**Színház.** Fekete Béla színtársulata nem hiába jelezte, hogy szerencsés konstelláció alatt érkezik városunkba, Mátray a társulat titkára mindössze három nap alatt olyan bérletet gyűjtött, amelyik a legvérmesebb várakozásnak is megfelel. A társulat a

Budapest-szálló nagytermében fogja előadásait tartani, amelyet tulajdonosa önköltségén erre a célra czélszerűleg rendez be. A társulat ez időszerint Csik-Szeredában működik, ahol telt házak mellett játszik.

**Városi közgyűlés.** Székelyudvarhely város képviselőtestülete 24-én tartotta 3-ik r. közgyűlését Demeter Dénes h. polgármester elnöke mellett. A gyűlésen a tagok feltűnő csekély számban jelentek meg. Tárgysorozatra volt véve a jövő év költségvetésének tárgyalása is, azonban, mivel arra a tagok kéllőleg nem voltak előkészítve, a vele kapcsolatban levő tárgyakkal együtt napirendről levétettek s az ügy beható tanulmányozása végett egy bizottság lesz kiküldve. — Az igazoló választmánynak azon határozatát, hogy az 1898. év december hóban megválasztott képviselőtestületet semmisnek mondta ki, tudomásul vették; ugyszintén tudomásul szolgált a közigazgatási bíróságnak azon döntvénye is, amelylyel a városi számvevői állás megfellebbezését elutasította. A városi viriliseknek 1901. évi névjegyzékét, az 1 $\frac{1}{2}$ %-os megyei tisztii nyugdíj pótdát szintén tudomásul vették. Kónya Sándornak fia érdekében benyújtott kérésére, kit a Konzervatoriumba díjmentesen vettek föl, a taníttatás éveire évi 300 korona segélyt szavazott meg a közgyűlés. — Dr. Solymossy Lajos kir. igazgatónak azon kérésére, hogy az utvonul kiszélesítése végett a reáliskolai bejáróból megfelelő helyet kész átengedni, ha a feljáró melletti Koncz-féle telket az iskolának befásítás végett átengedik: a közgyűlés utasította a tanácsot, hogy a kérdést tanulmányozza s a legközelebbi gyűlés elé már a kész csereszerződést terjeszse elő. Az aszfaltfolyókák vasmunkálatainak átvevére a közgyűlés Diószeghy Samu kir. főmérnököt, Papp Lajost és Haberstumpf Károlyt kéri föl. Subert János pékmester a város kötelékébe való felvétel iránti kérését, mivel az ügy nem volt teljesen felszerelve, napirendről levették. Élénk vitára szolgáltatott okot Gyertyánffy Gábor számláinak tőkésítés végett beadott kérése. A közgyűlés a követelést és 5%-os kamatot elismert ugyan, azonban a dolog részletes megismerése és előterjesztés tételére Jánossy Gyula tisztii ügyész bizta meg. Koncz Ármin kérésének is helyet adott a közgyűlés, amennyiben engedélyezte neki, hogy gyógyszerháza előtt lévő utcabemélyedésbe szódavíz elárusító pavillont építsen. A közgyűlés több kevésbé érdekes ügy letárgyalása után délelőtt véget ért.

**Halálozások.** F. hó 20-án este hunyt el Pálffy Zoltán ev. ref. gimn. 3-ik o. tan. életének 13-ik évében hashártya-gyulladásban. Temetése 22-én tör-

## A mikeszászi ref. templomról és Radák sirboltról.

— Irta: Ifj. Biás István. —

Mikeszásza Kis-Küküllőmegyében a budapest—predeali vasutvonal mentén fekszik; mint neve első pillanatra jelzi, valaha szász község lehetett, ma már nagyon kevés szász lakja s azok is oláhosodnak. Lakóainak a nagyobb és tehetősebb része magyar, a többi pedig tulnyomóan oláh.

Az utóbbiaknak — kik a görög keleti egyház hívei — számarányukhoz mért eklézsiájok és szép templomuk van, amelylyel átellenben egy emelkedésen közvetlen egymás végében összeépítve fekszik elől a reformátusok, közbül a lutheránusok s végén a róm. katolikusok egyháza. Ma már csak a reformátusoké s a katolikusoké van használható állapotban. A lutheránusoké csaknem teljesen rom. Még fennálló egyik (déleleti) oldalkapuja és két ablaka utalnak a gót és renaissance style, az észak-keleti oldalt pedig valószínűleg a református templom valamelyik renoválásakor használták fel.

Az ettől észak-keletre fekvő ref. templom a lutheranussal egy időben keletkezett. Mind a kettőnek egyenlő oldalmagassága, hossza és területe van. Az építészeti styl is a lutheránusokéval egy keletkezési időre mutat, habár az három, tudvalevő, renováláson ment keresztül.

A kath. templom már újabb építkezésre vall; de a ref. templomra is a legrégebb adat, a miről tudomásunk van, csak 1692-ig vihető vissza s ez évszám is egy későbbi feljegyzés alapján jutott reánk.\* Korábbi adatokra legnagyobb utánjárással sem találtam, mert a ref. egyh. legrégebbi anyakönyve, melyre támaszkodhattam, csak 1749—1854-ig terjed s a Radák-nemzetség levéltára, mely szintén tartalmazhat a templomra nézve adatokat, az utolsó Radák

végrendelete szerint a Nemzeti Múzeum birtokába ment át. Talán annak rendezése és kiadása után többet tudhatunk a templom multjáról, mert ennek története szoros összefüggésben állott kegyurainak a magyarbényei Radák báróknak történetével. A mikeszászi Radák jószágot János Zsigmond hűséges embere Radák László, a fellázadt székelyek egyik leverője (1562.) kapta. Ennek fiai: László és Imre s utódjai azok a Radákok, kik 1692. óta a templom sirboltjában nyugsznak. A templom külső, délkeleti kapuján levő ezen felirat: „Radák Ádám. Anno 1718.“ a renoválás idejét jelzi. Szintén igazítások idejét tartja fenn belől e kapu felett a *Ren. 1820.* és *Ren. 1892.* Az ajtóval szemben emelkedik a magyaros motívumokkal és nemzeti színnel díszített szőszék, mely „Készített 1822-dik esztendőn, májusnak 25-dik napján.“ A papi széktől balra mintegy 10-12 négyzet méter területen van a templom alatt a sirbolt, melyről az ev. ref. egyház anyakönyvében a következőket találtuk:

„Figyelmeztető írás.

A templom alatti 1865. szeptember első napján B. Radák István temetése alkalmával felbontatván, a sirboltban találtatott egy érclemez, melyre metszve voltak az alább irt nevek következő szavakkal:

„A feltámadásnak reményében itt nyugsznak tetemei Radák István és hitvese Jármí Anna; Radák Mária ki 1692., Radák László ki 1704. — élete 17. Radák Imre h, ki 1708. esztendőben haláloztak meg (sic!), kiknek emlékezetöket az idő rövidsége nem engedte illendőleg örökíteni. Báró Radák Ádám és kedves felesége B. Kemény Zsuzsánnának 1797. Mártius 15.“

Hat sor olvashatatlan. A tábla tulsó lapján:

„Szeretett leányának B. Radák Polixénának ki 1803. életének 18. eszt. szeptember 11. napján holt meg.“

Ugyan e táblára vésetett fel:

„A sirboltban talált tábláról lemásoltatta B. Radák Ádám 1-ső szept. 1865. B. Radák István, —

ki B. Radák Ádám és B. Kemény Zsuzsánná fia, — B. Radák Mária, Kata, Anna, Ádám apja, — G. Rhédei Klára férje, született szept. 24—1782. Meghalt 1865. Augustus 27.

Ezen tábla a sirboltba szeptember 1-ső napján 1865-be tétetett. Feljegyezte Bodó József mikeszászi ref. pap.“

De 1897. április 3-án Radák Ádám br. halálával újra megnyit a sirbolt, hogy a magyarbényei Radákok utolsó férjarsját is befogadja ősei mellé.

Emlékére özvegye szárhegyi gróf Lázár Olga a templom északkeleti falába a következő felirattal ellátott 80 cm. magas, 120 cm. hosszú márványtáblát tétette:

„A kegyelet és tisztelet érzületénél fogva kéretnek mindenkori birtokosai Mikeszászának e templom alatti kriptát föl nem bontani, mert teljesentelve van.

Nem rejt kincseket, csak földi maradványait a magyarbényei báró Radák család számos tagjainak. Az utolsó, ki ide lett helyezve, m.-bényei br. Radák Ádám, e család legutolsó férfi sarja volt. Meghalt 1897. ápril 3-án és eltemettetett neje: Br. Radák Ádámné szárhegyi gróf Lázár Olga által. Az életnek nagy szenvedése és küzdelmei után nyugodjanak örök csend és békében a nemes hamvak.

Br. R. Á. Gr. L. O.“

Benn a templom oldalfalain köröskörül az időközben elhunyt Radákok, a br. Kemény család és hidvégi gróf Mikó Imre cimere függ.

A templom délkeleti ormától mintegy 10—15 lépésnyire emelkedik a harangláb két haranggal. A kisebbiken: Anno Domini 1591, a másikon 1781 évszám van.

Megemlítettök még templomi edényei; két kelyhe aranyozott ezüstből egy 1734, a másik „1877 ápril 3“ felirattal ez utóbbi, valamint egy A. G. F. S. 1777. feliratu kenyérszító tányér a Br. Radák Ádám és neje adománya 1897-ből. Továbbá egy ónkanna 1838-ból, egy ón tányér 1873-ból s végre egy ezüst tányér felirat nélkül.

\* A mikeszászi ev. ref. egyház anyakönyvében, a 396. l.

tént meg az unit. vallás szertartása szerint nagy részvét mellett. A kedves halottat édesanyja öz. Pálffy Ferenczné és testvérei *Ferencz, Jenő, Béla* és *Laczi* gyászolják. — Folyó hó 25-én hunyt el id. *Kádbéó* Antal életének 82-ik évében Székelykeresztúron. Halálát neje *Szenkovits Józsefa*, valamint kiterjedt rokonság siratja.

**A magyar Brehm.** „Az állatok világa“ czímmel most indult meg Brehm Alfréd *Tierleben*-jének magyar kiadása, a tudomány mai színvonalához és a hazai viszonyokhoz alkalmazva. A 200 füzetre, vagy tiz nagy nyolczadrétalakú kötetre terjedő mű 1800 művészi szövegképpel, 80 fekete nyomatú műlappal és 100 színes nyomatú műmelléklettel illusztrálva jelenik meg. A szerkesztést *Méhely Lajos* az akadémia tagja, *Chernel István*, *Csiki Ernő*, *Kohaut Rezső* és dr. *Rácz István* közreműködésével végzi. A szerkesztők úgy adják Brehm könyvét, amint az a magyar közönségnek kell. A mű megjelenése óta elavult részeket átdolgozzák s a hazai szaktudósok megfigyelésével kibővítik, amivel a magyar Brehm a magyarországi viszonyoknak is teljesen megfelel. Már a most megjelent első füzet hű képét adja az egész munkának és mindenkit meggyőzhet arról, hogy nemcsak tanulságos de érdekes mű lesz, mert hát „Az állatok világa“ a legjobb példa arra, hogy a tudományt mint lehet népszerűsíteni. A hatalmas vállalat bekötött és füzetes kiadásban jelen meg. Egy kötet ára 18 korona, az egész mű pedig diszes félbörkötésben 180 korona. Az egyes füzetek 80 fillérért kaphatók. A kötetek félévénként, a füzetek pedig hetenként kerülnek a könyvpiacra. „Az állatok világa“-t a *Légrády testvérek* könyvkiadóhivatala Budapesten adja közre. Tájékoztatót és mutatványfüzetet ingyen és bérmentesen küld.

**Az erdélyi róm. kath. statusgyűlés.** Az erdélyi róm. kath. egyház október 25-én tartotta Kolozsvárott Jósika Samu báró világi és Mailáth Gusztáv gr. püspök egyházi elnök elnöklete alatt rendes évi gyűlését. Az egyházgyűlésen a tagok több súlyos sérelem orvoslását sürgették s így a tanácskozás meglehetősen zajos volt. A gyűlésre városunkból *Ugron Gábor* és *Jung-Cseke Lajos* jelentek meg, akik az igazgatótanács tagjainak is megválasztottak.

**Az agyagfalvi emlék.** A következő sorokat vetjük és készséggel adjuk le: Tek. Szerkesztő ur! Az „Udvarhelyi Híradó“ mult heti számában „Az agyagfalvi emlék“ czímmel megjelent közleményre nézve rövid megjegyzésem, melyet a történelmi hűség kedvéért is ide írni szükségesnek tartok az, hogy az agyagfalvi székelyemlék felállítására, nem a kolozsvári történelmi ereklye muzeumnak az 50 éves évforduló alkalmával vagyis 1898. okt. 16-án rendezett emlékünnepelemből kifolyólag fölvetett eszméje volt, hanem az Agyagfalva és szomszédságában levő községek iskoláinak 1898. április hó 24-én az 1848-iki törvények szentesítésének emlékére, az agyagfalvi réten rendezett ünnepélyéből kifolyó előkészített indítványa, melyet Kis Károly ev. ref. lelkész, bizottsági elnök terjesztett volt annak idején elé; ennek végén pedig már az adakozásra is felhívta a jelenváltakat. A lelkesedés szikrája csakugyan hamar ki is pattant, mert azon alkalommal már mintegy 14 korona gyűlt be. Ezt megírni kötelességemnek tartottam. Mely után kiváló tisztelettel maradtam kész szolgálja: *Gyerkés Mihály*, az agyagfalvi székelyemlék nagy bizottságának jegyzője.

**A Nőegylet estélyei** sorozatát november hó 10-én kezdi meg. Az estélyek eltérőleg az eddigi szerda naptól, minden második szombaton rendeztetnek, és tánczczal lesznek egybekötve. Belépti díjak: férfiaknak 1 korona, hölgyeknek 40 fillér és tanulóknak 20 fillér.

**A reformáció emlékűnepe.** A reformáció-megalapításának évfordulóját, mint minden esztendőben, úgy az idén is megüli a protestáns egyházközség. Az ünnepély ma délelőtt 10 órakor lesz az ev. ref. templomban, a következő műsorral: 1. Invokáció. 2. CLXXIV. dics. 3. Ének a helybeli *dalkar* által. 4. Imát mond *Molnár Imre* rend. s. lelkész. 5. Énekel *Jánossy Iluska* k. a. 6. Alkalmi beszédet mond *Bedő Ferencz* lelkész. 7. Ének a helybeli *dalkör* által. 8. Imát mond *Sebestyén Sándor* s. lelkész. 9. CLXXIV. dics. 6. vers.

**A Nőegylet választmányi ülése.** A következő sorok közlésére kérték föl: A helybeli jótékony nőegylet f. hó 22-én tartotta választmányi gyűlését *Damokos Andorné* elnöklete mellett. A megnyitó után egyleti titkár a választmányi elnök terjesztette az e végett kiküldött bizottság által ujjalakított alapszabályok tervét. A jelenlevő választmányi tagok a

tervezetet, amely mindössze egy pár főbb pontban tér el a régi alapszabályoktól, tételenként elfogadták. Leglényegesebb a változás a tagsági díjakban és annak elnevezéseiben. Ezentúl lesz: rendes tag, melynek díjával évenként 2 korona állapított meg; Alapító, illetve örökös választmányi tag, egyszersmindenkorra legkevesebb 40 koronáért. Férfiak, ha belépnek az egylet kötelekébe, szavazati joguk is lesz, melyből eddig ki voltak zárva. A rendező elnökség bennefoglaltatik az egyesület „alapszabályai“-ban és az ez állással járó kötelezettségek szintén formuláztnak. Harmadik programpontja a gyűlésnek a *Válszik* Ferenczné r. elnökasszony által bemutatott mulatságok tervezete volt. Elnök a viszonyokhoz mérten nagy körültekintéssel oldotta meg feladatát, melynek minden részét változtatás nélkül fogadta el a választmány. E szerint tehát lesznek: november hó 10-iktől kezdődőleg kéthetenként esetleg (éjfélig tartó) tánczczal egybekötött „Estélyek“ a két nagyhetet kivéve mindig szombaton este — husvétig, még pedig: urak 1 korona, hölgyek 40 fillér, tanulóknak 40 fillér belépő díjért. Megjegyzendő, ha talán a közönség nem lenne kellő nagy, vagy a jövedelem nem felelne meg, a r. elnök belátása szerint intézkedhetik a tekintetben, hogy program után elbocsássa a zenészeket vagy pedig ott tartsa tovább is őket. Így is, úgy is előre megállapított fizetség mellett. Az egyesület 26 éves fennállásának jubileumául diszülés és ezzel kapcsolatosan este teaestély lesz december hó 8-án. A diszülés rendezésére a választmány *Mezei* Ödönné asszonyt kérte fel elnökül, míg a teaestélyt, mint minden mulatságot — mely rendes jövedelemforrásul szolgál az egyletnek — e. r. elnök rendezi. Végül megszavazott a választmány a beadott kérvényekre 420 koronát. A 400 koronát rendes évi segélyül havi részletekben nyújtja, a 20 koronát meg pillanatnyi fölségelésül egy teljesen árva gyermeknek. — *Dorosné*, e. jegyző.

**Pártértekezlet.** Az udvarhelyvárosi szabadalvúpárt a város képviselőjének, *László Mihálynak*, beszámolója alkalmából szükséges teendőket megbeszélése végett 25-én, csütörtökön Dr. *Mezei* Ödön alelnök elnöklete mellett értekezletet tartott, a melyen a tagok közül számosan jelentek meg. Az értekezlet egy 30 tagú végrehajtó bizottságot küldött ki, amely a beszámoló körüli teendőket, továbbá a bankett rendét stb. állapította meg.

**Iparosok fillérestélye.** A Polgári önk. egylet, mint említettük, holnap, 29-én kezdi meg fillérestélyeit az iparos-kör nagytermében. Az első estély műsora következő: 1. Nyitány a helybeli zenekar által. 2. Megnyitó beszédet tart *Solymossy* Endre egyleti elnök. 3. Zene. 4. Felolvasást tart *Spaller* József tanár. 5. Zene. 6. Szavaltat *Daróczi* Ilonka által. 7. Zene. 8. Szavaltat *Magyari* György által. Műsor után táncz 12 óráig. Rendezők: *Fischer* Ferencz r. b. elnök, ifj. *Szemerjai* Károly r. b. alelnök, *Subert* Emilia és *Hermina*, *Mészáros* Zoltán.

**A helybeli ref. kollegiumban** a reformáció évfordulóját tegnap (okt. 27-én) iskolai ünnepélyvel ülték meg, melynek sorrendje a következő volt: 1. „Te rollad zeng dicséretünk“ (énekelte a közönség). 2. „Szólt az Ur...“ (ének). 3. Ima, tartotta *Molnár* Imre vallásánár. 4. Alkalmi beszédet mondott ugyancsak a vallásánár. 5. Alkalmi dalt énekelte az ifjusági dalkör. 6. Szavalt *Fosztó* Dénes VIII. oszt. tanuló.

**Tanítók gyűlése.** Az „Udvarhelymegyei Tanító-Egylet“ XXVI. rendes közgyűlését nov. hó 7. és 8. napjain Székely-Keresztúron tartja meg. A gyűlésbe az egylet tiszteletbeli, pártoló és rendes tagjai, valamint a társegysületek és az érdeklődő tanügybarátok szívesen láttatnak. A gyűlés tárgysorozata következő: *I-ső nap* délután 5 órakor a központi bizottsági gyűlés, azután a segélyegylet közgyűlése. *II-ik nap:* 1. Elnöki megnyitó beszédet tart *Belle* László elnök. 2. Bizottságok kiküldése. 3. Elnöki előterjesztések. 4. Titkári jelentés, előterjeszti *Gyerkés* Mihály h. titkár. 5. Jelentés a központi pénztár állásáról, előterjeszti *Szász* Elek pénztáros. 6. A „Tanítók Háza“ ügyeit ismerteti s az erre vonatkozó felhívásokat és a közp. biz. határozatait előterjeszti *Gyerkés* Mihály h. titkár. 7. A tanítói fizetések és a nyugdíjtörvény revíziója tárgyában előterjesztést tesz *László* József alelnök. 8. A gyümölcsös és vete-ményes kertek gondozásáról s a kártékony rovarok elleni védekezésről felolvas *Fazekas* Pál tanítóképző-intézeti kertész. 9. A kiküldött bizottságok jelentései. 10. Indítványok tárgyalása. Az indítványok f. hó 25-ig írásban nyújtandók be az elnökséghez. A tagokat az elnök felkéri, hogy egyesületi tartozásait egyenlitsék ki okt. 31-ig, hogy a számadás el-

készíthető legyen; továbbá, hogy az „Eötvös-alap“-ba fizetendő tagsági díjakat, részes jegyeik esedékes árát szolgáltatassák be az illetékes helyre.

**A Korcsolya-egylet közgyűlése.** A helybeli Korcsolya-egylet ez évi rendes közgyűlését november hó 4-én délelőtt 11 órakor tartja meg dr. *Kovács* Mór elnök irodájában a következő tárgysorozattal: 1. Elnöki megnyitó. 2. Titkár jelentése. 3. Pénztár vizsg. kiküldött biz. jelentése. 4. Választások. 5. Esetleges indítványok. A meghívók a napokban lesznek kézbesítve az egyleti tagoknak.

**Nőegyleti közgyűlés.** A sz. udvarhelyi jótékony nőegylet f. évi november hó 11-én, azaz vasárnap d. u. 3 órakor a vármegyeház kistermében a választmány által módosított alapszabályok elfogadása és megerősítése a nagymélt. Miniszteriumhoz leendő felterjesztése végett rendkívüli közgyűlést tart, melyre az egyesület összes tagjait tisztelettel meghívja az Elnökség.

**Tréfás Dalestély.** A Dalegylet tréfás estélyét előreláthatólag e hét végén tartja meg. A műsört már összeállították s azt a nap végleges megállapítása után a napokban hordják ki. A részletes műsor ez: 1. Boxer-induló, melyet a boxerek pekingi megfutamodásuk alkalmával a szövetséges csapatok előtt énekeltek, előadja a dalegylet. 2. Szerelmes historia, monológ, zongorakísérettel előadja *Molnár* Imre koll. tanár. 3. Állat quartett, előadja: 1 macska, 1 tyúk, 1 kutya, 1 disznó, zongorán kíséri 1 majom. 4. Egy butorozott szoba kiadó, egyfelvonásos bohózat énekel, németből fordította *Klein* Mór. Szereplők: *Berényi* üzletvezető, ifj. *Szemerjai* K. Erzs. neje, *Szabó* Farkasné. Dr. *Zsebrevágó*. Tréfa *József*. Rémes, állatszelidítő, *Zenglitzky* Károly. *Romeó* színész, *Papp* Sándor. *Kohn* kereskedő, *Szántó* Ferencz. Hangász karmester, *Koncz* Lajos. Jelen idő, történelmi helyben. 5. Egyszer egy, másszor egy, couplé, zongora kísérettel előadja *Papp* Sándor. 6. Csendőrök parancskiadáson, zongorakísérettel előadja a dalegylet, jellemekben. 7. Bretagnei dal „Lárliletto“ előadja zongorakísérettel *Szántó* Ferencz. 8. Kinai zenekar hangversenye, előadja az ez estélyre direkt Kinából hozatott *Csiáng-Fui* zenekar, kínai nemzeti diszöltözékben. 9. Bordial, Verdítől, zongorakísérettel előadja a dalegylet. 10. Couplék. Belépti díj: Személyjegy 2 k., családjegy 3 tagra 4 k., diák- és gyermekjegy 1 k., karzati számozott ülőhely 1 k., karzati állóhely 1 k. Kezdeté este 7 órakor. A műsor lejátszása után táncz reggelig. Az estély terített asztal mellett lesz.

**Társasvacsora.** Dr. *László* Mihály képviselő tiszteletére rendezendő társasvacsora ma este a Budapest-szálló nagytermében lesz. Egy teríték 1 ftt 60.

**A helybeli róm. kath. főgymnasium és finevelő intézet védő szentjének** Szent Imrénének tiszteletére november hó 5-ikén délelőtt 10 órakor az intézet nagytermében diszünnepelet rendez. Az ünnepély műsora: 1. Ének „Szent Imréről“ előadja az ifjuság vegyes énekkara. 2. „Ünnepi beszéd“, tartja *Csató* Imre VIII. o. t. 3. „Népdal egyveleg“ *Vajda* Emil-től, előadja az ifjuság zenekara. 4. „Boldogság“ *László* Miklóstól, szavalja *Biró* Sándor VII. o. t. 5. *Liszt* Ferencz „II. magyar rhapsodia“, előadja zongorán *Róbert* Emil és *Székely* Kálmán VIII. o. t. 6. „*Jócsik* Jónás“ *Tompa* Mihálytól, szavalja *Diemár* Kálmán VI. o. t. 7. „Kurucz nóták“, énekel az ifjuság énekkara. 8. „A holt költő szerelme“, (melodráma) írta *Jókai* Mór, zenéjét szerző *Liszt* Ferencz szavalja *Podhráczky* Ferencz, zongorával kíséri *Róbert* Emil, hegedűvel *István* János VIII. o. t. 9. „Induló“, előadja az ifjuság zenekara. Az ünnepélyt megelőzőleg a róm. kath. plebánia templomban d. e. 9 órakor szent mise lesz.

**Emléket az agyagfalvi réten!** A székelyemlék alap javára Szombatfalvy Lajos rendőr főkapitány adományozott 10 koronát ezt hozzáadva az eddig befolyt 3238 kor. 33 fillérhez az alap összege tesz 3248 kor. 33 fillért, fogadja a nemes szívű adakozó hazafias adományáért a végrehajtó bizottság hálás köszönetét. *Ferenczy* János v. biz. pénztárnok.

**Mikor a vőlegénytől hozományt követelnek.** Ritkán esik ugyan meg, de ha a menyasszony szülői nem adják oda a leányt, mikor a szegény ember kéri, baj a fiatal szerelmesekre nézve. Ilyen szegénységben szeretett bele egy fiatal bankhivatalnok egy tőkepénzes, ismert fővárosi család eladó leányába. A kisasszony szülői mitsem akartak hallani a házasságról. Akkor a vőlegényjelölt a Török A. és Tsa budapesti bankházban (Váci-körút 4.) vásárolt sorsjeggyel nagy nyereseményhez jutott és így semmi sem akadályozta az ifjú pár egybekelését. Az I. osztály tervszerű betétjei 1/6 sorsjegy 1 korona 50 fillér, 1/4 sorsjegy 3 korona, 1/2 sorsjegy 6 korona, 3/4 sorsjegy 12 korona.

**Osztályorsjegy-érdekelteknek.** A „Nemzeti Pénzváltó Részvénytársaság” Budapesten (Gizella-tér, Haas-palota) az ország legnagyobb osztályorsjegy-elárúsító helye, jelentékeny előnyöket és messzemenő biztonságot nyújt. Az intézet sorsjegyeket eredeti árakon (utánvéttel is) küld szét teljesen költségmentesen. Ezen előnyöknél fogva az intézet sorsjegyei a leggyorsabban fognak el; ajánlatos tehát, hogy a megbízások mielőbb az intézethez beklússzanak.

**HIVOTOLÓS RÉSZ.**

Edj üreg monokotárs az Odvarhelvámegye hivotos ojságtól o molt számbó „Kölönfélék” cím olott felszolított Bot Károl tonár oreságt, hodj fogodjon edj fél kopa mostbó, hodj bizemos korban az üreg emberek is megállapodott nizebe jónak. O Bot tonár or meg is nyerte o fogadás, mert nem fogadta. Oz üreg monokotárs továbbá kigyelentette, hodj Elszász Lotoringen elfoglalásó o Vilmostól (o mostoninok oz ü nagy-opjától) és oz idei szöret nem esték mogukat edj is ogyen-ozemos nopró. Oz üreg oreság ogyanis gyelen volt onnál o csotánál és mint fül és orrtouu állitjo is, hodj mikor oz elstü öteg megfotomodto mogát, oz egisz csopot olj élenken viselte mogát, mint ho szüretül jütték volna.

Oz üreg oreság — o hivotos ojságtól ezen tisztös üzvegý — o gyelzett okkupáció otán jütt rá Bot tonár oreság ozon harcoio, melyeket nevezött tonár o reformatos eszmék érdeken állitologomason karddal tonasított. Tehát Bot és kard. Nincs van szerencsije — ogymond — o tonár orat ismerni, de oztotot hiszi, hodj már nem o hátán gomboló rohát viseli és ezen korának theljében lévü agilis térfió. Kárele bá-rele! Bot és kard, hiszek, hodj van ü ejd ogilis férjfió. Vogyon ozonban oz üreg oreságnok még ejd hivotos aggodolom Nem todjó odjanis megállapitoni, hodj a Jormathy oreság o Dezsü toladj onkipiben mi okorgyo mogát lenni káalomistó martirom vadj polgármester? Ütet se nircsen szerencsije ismerni, sok sopán tudjó hodj o városi levitárról edjött ütet is kislejteztek.

O selejthezissel fülmerült ezen üreg hibát o Hegedös miniszter — o kital Szóbó Ferencz Nándor meggyüvendülte-hodj o városnek be fogja hegedölni — edj 2 frt 50 kros ban-keetton elsimitotte. Süt mogo Menyhardt üspörös is kigyelen-tette, hodj o Mogyor Szuban küzre adott beszidiben oz idei szöretül nem nyilatkozott dehonesztálóan. Volomint ozon állitás sem feleli meg mogát o volóság, mintho Lojos János Ol-fonz jelkisz oreság oz idei kepebehojtás eredményt o közigo-gatási hotóságok külömbü bizoságának toladjonitóna. O Pró-testános Küzlöny ilyemü huresztelisi apogrifis.

O hivotos ojság oztot állitjo továbbá, hodj a Jormothy polgármestert o Májlati pöspök elütt elmondott ödvözletiert önneplik. Erele berele! Kúszönök én oztot oz önneplis, mikor oz embert oz ü hivotosától felfoggesztik. Ez már sakogyon re-lativ igozság.

Oz üreg oreság végül kigyelenti, hodj ezen kellemetlen ögyekről ozon okbul irt, mert megokortó madjcrázni, hodj ilyen ögyekről írni nem ildomos dolog.

Kúszönök én eztet oz ildomosság. Eszembe jotjo mogát nekem, mikor o Smireles Iczig oz üvi fíjánok o fejéhez vágto edj kotlos tojás és mondo:

— Nu látod te Slajmi! eztet o tojás ozér vágto o te fejedhez, hodj tonold meg, hodj kotlos tojás nem szabad oz embert meghojigálni, mert oz — bódös.

Igen nodj-e?

O molt hétön oz odvorhelyi esködt bíróság felmentett egy cigány, o ki egy másik cigánytól oz ü onját megölte. O megyei hivotos lop ezen felmentisről meggyelente mogának egy irángycikk o dr. Kovácsy Albert Károly Gyulian tollából, o mely cikkben o Kovácsy ödvözli oz esködt bírósági verdikt. O hivotos ojság ozonban foggya mogát és ogyanezon számbó egy nopi hirben az esködt bíróság kicsofolyó, oztotot irván egy agyonvert mészáros ögyében, hodj ennek o jilkosát is fel fogjó menteni o bíróság, mert o gyilkos ebben oz esetben is be volt pálinkázó.

O hivotos ojság szerint tehát oz odvorhelyi esködt bíróság jonisprodenciájó o palinkás hordó elméletében von el-fenekelve.

Ez már sakogyan igen nodj!

O viszontlatásomig tisztölt hivotos ojság!

Jajthelesz Szalmi.

Nyomatott Becsek D. Fia könyvnyomdájában.

**Halottak napjára kosszorukat és guirlandokat szép kivitelenben, olcsó árak mellett készit Gyarmathy Etelka, Sz. Udvarhely, Bethlen-utca Csanády-ház, udvari lakás. A megrendeléseket kéri idejekorán megtenni, hogy azok pontos időre szállithatók legyenek.**

**Makulatura papiros métermázsánkint 7 forintért kiadóhivatalunkban eladó.**

**Eladó telek.** A Rózsá-utca jobboldalán, a parktól második telek; a Kovács Gergely tulajdonár képező telek, melyen több ház van, jutányos áron eladó. Értekezhetni a tulajdonossal a ref. kollegiummal szemben.

**100-300 frtig**

havonta megkereshető bármely foglalkozásu egyének által, biztos és becsületesen, töke és risico nélkül, hatóságilag engedélyezett állampapírok és sorsjegyek eladásával az ország minden helyiségében. Ajánlatok „Könnyü kereset” címen Singer Gyula hirdetési irodájába, Budapest V., Sziv-u. 56.

**Üzlethelyiség megnyitás!**

**Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy f. hó 11-én a**

**Pilseni Sörarsnok**  
**Ös-forrás**

üzlethelyiségét a Florián-házban megnyitottam.

**A valódi világhírü Pilseni-sör egyedüli kimérésü heye.**

**Továbbá valódi tisztán kezelt erdélyi hegyaljai borok; háziisan vezetett jó magyar konyha a legjutányosabb árban áll a n. é. közönség rende k ezésére. Ebéd, vacsorát abbonement, házhoz hordva is adok a legolcsóbb árban.**

Kiváló tisztelettel

Zonareggeli: **SCHNEIDER G. A. Sándor István.**  
8 kr.

Kiadó lakás. A Vár-utczában 2, nagy szoba bntorozva vagy annélkül kiadó. Értekezhetni Özv. Tolvaly Zsigmondnéval.

**Richter-féle**  
**Horgony-Pain-Expeller**  
**Liniment. Capsici comp.**

Ezen hírneves háziszser ellentállt az idő megpróbálásának, mert már több mint 30 év óta megbizható, fájdalomcsillapító bedörzsölésként alkalmaztatik köszvényél, csúznál, tagszaggatásnál és meghüléseknél és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltetik. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-Liniment. elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem igazi népszerű háziszser, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegenkénti árban majdnem minden gyógyszerárban készletben van; 16 raktár: Török Lószef gyógyszerésznél Budapesten. Bevásárlás alkalmával igen óvatosak legyünk, mert több kisebbbörtékü utánzat van forgalomban. **Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget „Horgony” védjegy és Richter cégjegyzés nélkül mint nem valódit utasítsa vissza.**

**RICHTER F. AD. és társa, RUDOLSTADT**  
© cs. és kir. udvari szállitók.



**!! Pontos kiszolgálás, kellő csin !!**  
**!! Tartós munka, Olcsó árak !!**

**V**an szerencsénk ugy a helyi, mint a vidéki nagyérdemü közönség szives tudomására hozni, hogy a helyi piacon az ev. ref. templom mellett Szemerjay Károly cég alatt 1864. óta fennálló

**Könyvkötészetet**  
**és Könyvárudát**

fiam vezetése alatt **Szemerjay Károly és Fia** cégre alakítottuk át.

Midön ezt a n. é. közönség szives tudomására hozzuk, ajánljuk egyuttal a kor igényeinek megfelelőleg folyton gyarapítandó

**Könyvkötészetünket**

hol mindennemü e szakmába vágó munkákat: **könyvkötéseket,**

u. m. jegyzőkönyveket, pénztári könyveket, ezek lapszámozását, könyvtári és díszkönyvek finom vászon, selyem vagy bársonybani kötését; **díszmunkákat,**

ü. m. írómappák, papirkosarak, képeretek (asztali v. fal), kézelőtartók, nyakkendőtartók, dohánytartók stb. stb. kellő csinnal, igen tartósan és a lehető legjutányosabb árban pontosan eszközlünk.

Továbbá raktáron tartunk és nálunk minden időben kaphatók: imakönyvek a legegyszerűbbtől a legdiszesebbig, rózsafüzérek nagyválasztékban,

**iskolai könyvek,**

valamint az összes hazai jól szerkesztett

**naptárak.**

Vidéki megrendeléseket gyorsan és pontosan eszközlünk és 10 koronát meghaladó összegnél postaköltséget nem számítunk.

Az igen tisztelt közönség eddig tanusított nagybecsü pártfogását hálásan köszönve s azt továbbra is kérve, maradtunk teljes tisztelettel

**Szemerjay Károly és Fia**

**1.000,000 korona esetleg a legnagyobb nyeremény**

Az összes 50.000 nyeremény **JEGYZEKE.**

A legnagyobb nyeremény a leg-szerencsésebb esetben

**1.000,000 korona.**

A nyeremények részletes beosztása a következő:

Készpénzben fizetendő!		Korona
1	jutalom	600000
1	nyerem. á	400000
1	"	200000
2	"	100000
1	"	90000
1	"	80000
1	"	70000
2	"	60000
1	"	40000
5	"	30000
1	"	25000
7	"	20000
3	"	15000
31	"	10000
67	"	5000
3	"	3000
432	"	2000
763	"	1000
1238	"	500
90	"	300
31700	"	200
3900	"	170
4900	"	130
50	"	100
3900	"	80
2900	"	40

50,000 nyer. és jut. összegben **13.160,000**

**Nyujtsunk kezét a szerencsének!**

**Már sokan szerencsések lettek egy nálunk vásárolt sorsjeggyel!**

Az egész világban a legnagyobb esélyekkel bíró magy. kir. szab. osztályorsjáték legközelebb megkezdődik.

**100,000 sorsjegyre 50,000**

pénznyeremény jut, tehát az oldaltálló nyereményjegyzék szerint a sorsjegyek felét pénznyereménnyel huzzák ki és egy kültöldi sorsjáték sem képes aránylag ily nagy nyereményeket felmutatni, mint a mi magyar osztályorsjátékunk.

Legnagyobb nyeremény szerencsés esetben

**egy millió korona.**

Egészben tizenhárom millió 160.000 korona lesz kihuzva és az egész vállalat állami felügyelet alatt áll.

Az eredeti sorsjegyek tervszerü árai az I. osztályhoz:

egy nyolcad	(1/8) frt	— 75	vagyis 1.50	korona.
egy negyed	(1/4) "	1.50	"	3 — "
egy fél	(1/2) "	3. —	"	6 — "
egy egész	(1) "	6. —	"	12. — "

utánvét mellett vagy az összeg előzetes beküldésé ellenében Hivatalos tervezet díjtalanul. Megrendelések eredeti sorsjegyekre

**f. év november hó 15-ig**

kérünk hozzánk beküldeni.

**TÖRÖK A. és TSA.**  
**BANKHÁZ**

**Budapest, V., Váci-körút 4/a.**

**Fiókbankházak:**

IV., Muzeum-körút 11. — VI., Erzsébet-körút 54.

Sok és nagy nyereményt fizettünk ki vevőinknek és pedig rövid idő alatt körülbelül három és félmillió koronát.

Rendelőlevél levágandó.

**TÖRÖK A. és TSA. főelárusítók Budapest.**

Kérek részemre I. oszt. m. kir. szab. osztályorsjáték eredeti sorsjegyet a hivatalos tervezettel együtt küldeni.

Az összeget \_\_\_\_\_ korona összegben { utánvételezni kérem. } A nem tetsző törlendő  
postautalvánnyal küldöm }

Pontos cím {